Risale-i Nur Külliyatından

Münâcât

Ya Rab! Kusurumuzu affet, bizi kendine kul kabul et. Emanetini kabzetmek zamanına kadar bizi emanette emin kıl.

Müellifi
Bediüzzaman
Said Nursi

Risale-i Nur Külliyatından
MÜNÂCÂT
(Üçüncü Şua)

Müellifi
Bedîüzzaman
Said Nursî

MÜNÂCÂT

Bu Risale-i Münâcat, hem vücub-u vücud, hem vahdet, hem ehadiyyet, hem haşmet-i rububiyyet, hem azamet-i kudret, hem vüs'at-i rahmet, hem umumiyet-i hâkimiyet, hem ihata-i ilim, hem şümul-ü hikmet gibi en mühim esasat-ı îmâniyeyi hârika bir îcaz içinde fevkalâde bir kat'iyet ve hâlisiyet ve yakîniyet ile ispat eder. Haşre işaratı ve bil hassa âhirdeki şiddetli işaratı çok kuvvetlidir.

* * *

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

اِنَّ فِى خَلْقِ السَّموَاتِ وَاْلاَرْضِ وَاخْتِلاَفِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِى تَجْرِى فِى الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَاَحْيَا بِهِ اْلاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَاْلاَرْضِ لاَيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ya İlahî ve ya Rabbî!

Ben imanın gözüyle ve Kur'anın talimiyle ve nuruyla ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın dersiyle ve İsm-i Hakîm'in göstermesiyle görüyorum ki: **Semavatta** hiçbir deveran ve hareket yoktur ki; böyle intizamıyla senin mevcudiyetine işaret ve delalet etmesin. Ve hiçbir ecram-ı semaviye yoktur ki; sükûtuyla gürültüsüz vazife görerek direksiz durmalarıyla, senin rububiyetine ve vahdetine şehadeti ve işareti olmasın. Ve hiçbir yıldız yoktur ki; mevzun hilkatiyle, muntazam vaziyetiyle ve nuranî tebessümüyle ve bütün yıldızlara mümaselet ve müşabehet sikkesiyle senin haşmet-i uluhiyetine ve vahdaniyetine işaret ve şehadette bulunmasın. Ve oniki seyyareden hiçbir seyyare yıldız yoktur ki; hikmetli hareketiyle ve itaatli müsahhariyetiyle ve intizamlı vazifesiyle ve ehemmiyetli

peykleriyle senin vücub-u vücuduna şehadet ve saltanat-ı uluhiyetine işaret etmesin!..

Evet gökler; sekeneleriyle, herbiri tek başıyla şehadet ettikleri gibi, heyet-i mecmuasıyla derece-i bedahette, -ey zemin ve gökleri yaratan yaratıcı!- senin vücub-u vücuduna öyle zahir şehadet.. -ve ey zerratı, muntazam mürekkebatıyla tedbirini gören ve idare eden ve bu seyyare yıldızları manzum peykleriyle döndüren, emrine itaat ettiren!- senin vahdetine ve birliğine öyle kuvvetli şehadet ederler ki, göğün yüzünde bulunan yıldızlar sayısınca nurani bürhanlar ve parlak deliller o şehadeti tasdik ederler. Hem bu safi, temiz, güzel gökler; fevkalâde büyük ve fevkalâde sür’atli ecramıyla muntazam bir ordu ve elektrik lâmbalarıyla süslenmiş bir saltanat donanması vaziyetini göstermek cihetiyle, senin rububiyetinin haşmetine ve herşeyi icad eden kudretinin azametine zahir delalet.. ve hadsiz semavatı ihata eden hâkimiyetinin ve herbir zîhayatı kucağına alan rahmetinin hadsiz genişliklerine kuvvetli işaret.. ve bütün mahlukat-ı semaviyenin bütün işlerine ve keyfiyetlerine taalluk eden ve avucuna alan, tanzim eden ilminin herşeye ihatasına ve hikmetinin her işe şümulüne şübhesiz şehadet ederler. Ve o şehadet ve delalet o kadar zahirdir ki; güya yıldızlar, şahid olan göklerin şehadet kelimeleri ve tecessüm etmiş nurani delilleridirler. Hem semavat meydanında, denizinde, fezasındaki yıldızlar ise; muti’ neferler, muntazam sefineler, hârika tayyareler, acaib lâmbalar gibi vaziyetiyle, senin saltanat-ı uluhiyetinin şaşaasını gösteriyorlar. Ve o ordunun efradından bir yıldız olan güneşimizin seyyarelerinde ve zeminimizdeki vazifelerinin delalet ve ihtarıyla, güneşin sair arkadaşları olan yıldızların bir kısmı âhiret âlemlerine bakarlar ve vazifesiz değiller; belki bâki olan âlemlerin güneşleridirler.

Ey Vâcib-ül Vücud! Ey Vâhid-i Ehad!

Bu hârika yıldızlar, bu acib güneşler, aylar; senin mülkünde, senin semavatında, senin emrin ile ve kuvvetin

ve kudretin ile ve senin idare ve tedbirin ile teshir ve tanzim ve tavzif edilmişler. Bütün o ecram-ı ulviye, kendilerini yaratan ve döndüren ve idare eden bir tek Hâlık'a tesbih ederler, tekbir ederler, lisan-ı hal ile "Sübhanallah, Allahü Ekber" derler. Ben dahi onların bütün tesbihatıyla seni takdis ederim.

Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından ihtifa etmiş olan Kadîr-i Zülcelal! Ey Kādir-i Mutlak!

Kur'an-ı Hakîminin dersiyle ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle anladım: Nasılki gökler, yıldızlar, senin mevcudiyetine ve vahdetine şehadet ederler.. öyle de; cevv-i sema bulutlarıyla ve şimşekleri ve ra'dları ve rüzgârlarıyla ve yağmurlarıyla, senin vücub-u vücuduna ve vahdetine şehadet ederler.

Evet camid, şuursuz bulut, âb-ı hayat olan yağmuru, muhtaç olan zîhayatların imdadına göndermesi, ancak senin rahmetin ve hikmetin iledir. Karışık tesadüf karışamaz. Hem elektriğin en büyüğü bulunan ve fevaid-i tenviriyesine işaret ederek ondan istifadeye teşvik eden şimşek ise, senin fezadaki kudretini güzelce tenvir eder. Hem yağmurun gelmesini müjdeleyen ve koca fezayı konuşturan ve tesbihatının gürültüsüyle gökleri çınlatan ra'dat dahi, lisan-ı kal ile konuşarak seni takdis edip, rububiyetine şehadet eder. Hem zîhayatların yaşamasına en lüzumlu rızkı ve istifadece en kolayı ve nefesleri vermek, nüfusları rahatlandırmak gibi çok vazifeler ile tavzif edilen rüzgârlar dahi; cevvi âdeta bir hikmete binaen "levh-i mahv ve isbat" ve "yazar, ifade eder, sonra bozar tahtası" suretine çevirmekle, senin faaliyet-i kudretine işaret ve senin vücuduna şehadet ettiği gibi, senin merhametinle bulutlardan sağıp zîhayatlara gönderilen rahmet dahi; mevzun, muntazam katreleri kelimeleriyle, senin vüs'at-i rahmetine ve geniş şefkatine şehadet eder.

Ey Mutasarrıf-ı Fa'al ve ey Feyyaz-ı Müteâl!

Senin vücub-u vücuduna şehadet eden bulut, berk, ra'd, rüzgâr, yağmur; birer birer şehadet ettikleri gibi; heyet-i mecmuasıyla keyfiyetçe birbirinden uzak, mahiyetçe birbirine muhalif olmakla beraber, birlik, beraberlik, birbiri içine girmek ve birbirinin vazifesine yardım etmek haysiyetiyle, senin vahdetine ve birliğine gayet kuvvetli işaret ederler. Hem koca fezayı mahşer-i acaib yapan ve bazı günlerde birkaç defa doldurup boşaltan rububiyetinin haşmetine ve o geniş cevvi, yazar değiştirirbir levha gibi ve sıkar ve onunla zemin bahçesini sulattırır bir sün er gibi tasarruf eden kudretinin azametine ve herbir şeye şümulüne şehadet ettikleri gibi; umum zemine ve bütün mahlukatına cevv perdesi altında bakan ve idare eden rahmetinin ve hâkimiyetinin hadsiz genişliklerine ve herşeye yetişmelerine delalet eder. Hem fezadaki hava, o kadar hakîmane vazifelerde istihdam ve bulut ve yağmur, o kadar alîmane faidelerde istimal olunur ki; herşeye ihata eden bir ilim ve herşeye şamil bir hikmet olmazsa, o istimal, o istihdam olamaz.

Ey Fa'alün Limâ Yürîd!

Cevv-i fezadaki faaliyetinle her vakit bir nümune-i haşir ve kıyamet göstermek, bir saatte yazı kışa ve kışı yaza döndürmek, bir âlem getirmek, bir âlem gayba göndermek misillü şuunatta bulunan kudretin; dünyayı âhirete çevirecek ve âhirette şuunat-ı sermediyeyi gösterecek işaretini veriyor.

Ey Kadîr-i Zülcelal!

Cevv-i fezadaki hava, bulut ve yağmur, berk ve ra'd; senin mülkünde, senin emrin ve havlin ile, senin kuvvet ve kudretinle müsahhar ve vazifedardırlar. Mahiyetçe birbirinden uzak olan bu feza mahlukatı, gayet sür'atli ve âni emirlere ve çabuk ve acele kumandalara itaat ettiren âmir ve hâkimlerini takdis ederek, rahmetini medh ü sena ederler.

Ey Arz ve Semavatın Hâlık-ı Zülcelali!

Senin Kur’an-ı Hakîminin talimiyle ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm’ın dersiyle iman ettim ve bildim ki: Nasıl semavat yıldızlarıyla ve cevv-i feza müştemilatıyla senin vücub-u vücuduna ve senin birliğine ve vahdetine şehadet ediyorlar. Öyle de: Arz bütün mahlukatıyla ve ahvaliyle senin mevcudiyetine ve vahdetine, mevcudatı adedince şehadetler ve işaretler ederler.

Evet zeminde hiçbir tahavvül ve ağaç ve hayvanlarında her senede urbasını değiştirmek gibi hiçbir tebeddül -cüz’î olsun, küllî olsun- yoktur ki; intizamıyla, senin vücuduna ve vahdetine işaret etmesin.

Hem hiçbir hayvan yoktur ki, za’fiyet ve ihtiyacının derecesine göre verilen rahîmane rızkıyla ve yaşamasına lüzumu bulunan cihazatın hakîmane verilmesiyle, senin varlığına ve birliğine şehadeti olmasın.

Hem her baharda gözümüz önünde icad edilen nebatat ve hayvanattan hiçbir tanesi yoktur ki, san’at-ı acibesiyle ve latif zînetiyle ve tam temeyyüzüyle ve intizamıyla ve mevzuniyetiyle seni bildirmesin.

Ve zemin yüzünü dolduran ve nebatat ve hayvanat denilen kudretinin hârikaları ve mu’cizeleri; mahdud ve maddeleri bir ve müteşabih olan yumurta ve yumurtacıklardan ve katrelerden ve habbe ve habbeciklerden ve çekirdeklerden; yanlışsız, mükemmel, süslü, alâmet-i farikalı olarak yaratılışları, Sâni’-i Hakîmlerinin vücuduna ve vahdetine ve hikmetine ve hadsiz kudretine öyle bir şehadettir ki, ziyanın güneşe şehadetinden daha kuvvetli ve parlaktır.

Hem hava, su, nur, ateş, toprak gibi hiçbir unsur yoktur ki; şuursuzluklarıyla beraber, şuurkârane, mükemmel vazifeleri görmesiyle, basit ve istila edici, intizamsız, heryere dağılmakla beraber, gayet muntazam ve mütenevvi meyveleri ve mahsulleri hazine-i gaybdan getirmesiyle, senin birliğine ve varlığına şehadeti bulunmasın.

Ey Fâtır-ı Kadîr! Ey Fettah-ı Allâm! Ey Fa’al-i Hallak!

Nasıl Arz, bütün sekenesiyle Hâlıkının Vâcib-ül Vücud olduğuna şehadet eder.. öyle de: Senin -ey Vâhid-i Ehad, ey Hannan-ı Mennan, ey Vehhab-ı Rezzak!- vahdetine ve ehadiyetine, yüzündeki sikkesiyle ve sekenesinin yüzlerindeki sikkeleriyle ve birlik ve beraberlik ve birbiri içine girmek ve birbirine yardım etmek ve onlara bakan rububiyet isimlerinin ve fiillerinin bir olmak cihetinde, bedahet derecesinde senin vahdetine ve ehadiyetine şehadet, belki mevcudat adedince şehadetler eder.

Hem nasıl zemin bir ordugâh, bir meşher, bir talimgâh vaziyetiyle.. ve nebatat ve hayvanat fırkalarında bulunan dörtyüz bin muhtelif milletlerin ayrı ayrı cihazatları muntazaman verilmesiyle, senin rububiyetinin haşmetine ve kudretinin herşeye yetişmesine delalet eder; öyle de: Hadsiz bütün zîhayatın ayrı ayrı rızıkları, vakti vaktine kuru ve basit bir topraktan, rahîmane, kerimane verilmesi ve hadsiz o efradın kemal-i müsahhariyetle evamir-i Rabbaniyeye itaatleri, rahmetinin herşeye şümulünü ve hâkimiyetinin herşeye ihatasını gösteriyor.

Hem zeminde değişmekte bulunan mahlukat kafilelerinin sevk ü idareleri, mevt ve hayat münavebeleri ve hayvan ve nebatatın idare ve tedbirleri dahi, herşeye taalluk eden bir ilim ile ve herşeyde hükmeden nihayetsiz bir hikmetle olabilmesi, senin ihata-i ilmine ve hikmetine delalet eder. Hem zeminde kısa bir zamanda hadsiz vazifeler gören ve hadsiz bir zaman yaşayacak gibi istidad ve manevî cihazat ile techiz edilen ve zemin mevcudatına tasarruf eden insan için, bu talimgâh-ı dünyada ve bu muvakkat ordugâh-ı zeminde ve bu muvakkat meşherde; bu kadar ehemmiyet, bu hadsiz masraf, bu nihayetsiz tecelliyat-ı rububiyet, bu hadsiz hitabat-ı Sübhaniye ve bu gayetsiz ihsanat-ı İlahiye, elbette ve herhalde bu kısacık ve hüzünlü ömre ve bu karışık kederli hayata, bu belalı ve fâni dünyaya sığışmaz. Belki ancak başka ve ebedî bir ömür ve bâki bir dâr-ı saadet için olabildiği cihetinden, âlem-i bekada bulunan ihsanat-ı uhreviyeye işaret, belki şehadet eder.

Ey Hâlık-ı Külli Şey!

Zeminin bütün mahlukatı, senin mülkünde, senin arzında, senin havl ü kuvvetinle ve senin kudretin ve iradetin ile ve ilmin ve hikmetin ile idare olunuyorlar ve müsahhardırlar. Ve zemin yüzünde faaliyeti müşahede edilen bir rububiyet, öyle ihata ve şümul gösteriyor ve onun idaresi ve tedbiri ve terbiyesi öyle mükemmel ve öyle hassastır ve her taraftaki icraatı öyle birlik ve beraberlik ve benzemeklik içindedir ki, tecezzi kabul etmeyen bir küll ve inkısamı imkânsız bulunan bir küllî hükmünde bir tasarruf, bir rububiyet olduğunu bildiriyor. Hem zemin bütün sekenesiyle beraber, lisan-ı kālden daha zahir hadsiz lisanlarla Hâlıkını takdis ve tesbih ve nihayetsiz nimetlerinin lisan-ı halleriyle Rezzak-ı Zülcelalinin hamd ve medh ü senasını ediyorlar.

Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından istitar etmiş olan Zât-ı Akdes! Zeminin bütün takdisat ve tesbihatıyla; seni kusurdan, aczden, şerikten takdis ve bütün tahmidat ve senalarıyla sana hamd ve şükrederim.

Ey Rabb-ül Berri Ve-l Bahr!

Kur'anın dersiyle ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle anladım ki: Nasıl gökler ve feza ve zemin senin birliğine ve varlığına şehadet ederler.. öyle de: **Bahirler, nehirler** ve **çeşmeler** ve **ırmaklar**, senin vücub-u vücuduna ve vahdetine bedahet derecesinde şehadet ederler. Evet bu dünyamızın menba-ı acaib buhar kazanları hükmünde olan denizlerde hiçbir mevcud, hattâ hiçbir katre su yoktur ki; vücuduyla, intizamıyla, menfaatıyla ve vaziyetiyle Hâlıkını bildirmesin. Ve basit bir kumda ve basit bir suda rızıkları mükemmel bir surette verilen garib mahluklardan ve hilkatleri gayet muntazam hayvanat-ı bahriyeden, hususan bir tanesi, bir milyon yumurtacıkları ile denizleri şenlendiren balıklardan hiçbirisi yoktur ki; hilkatiyle ve vazifesiyle ve idare ve iaşesiyle ve

tedbir ve terbiyesiyle yaratanına işaret ve Rezzakına şehadet etmesin.

Hem denizde kıymetdar, hâsiyetli, zînetli cevherlerden hiçbirisi yoktur ki, güzel hilkatiyle ve cazibedar fıtratıyla ve menfaatli hâsiyetiyle seni tanımasın, bildirmesin. Evet onlar birer birer şehadet ettikleri gibi; heyet-i mecmuasıyla, beraberlik ve birbiri içinde karışmak ve sikke-i hilkatte birlik ve icadça gayet kolay ve efradça gayet çokluk noktalarından, senin vahdetine şehadet ettikleri gibi; arzı, toprağıyla beraber bu küre-i arzı kuşatan muhit denizlerini muallakta durdurmak ve dökmeden ve dağıtmadan güneşin etrafında gezdirmek ve toprağı istila ettirmemek ve basit kumundan ve suyundan, mütenevvi ve muntazam hayvanatını ve cevherlerini halketmek ve erzak ve sair umûrlarını küllî ve tam bir surette idare etmek ve tedbirlerini görmek ve yüzünde bulunmak lâzım gelen hadsiz cenazelerinden hiçbirisi bulunmamak noktalarından, senin varlığına ve Vâcib-ül Vücud olduğuna mevcudatı adedince işaretler ederek şehadet eder. Ve senin saltanat-ı rububiyetinin haşmetine ve herşeye muhit olan kudretinin azametine pek zahir delalet ettikleri gibi, göklerin fevkindeki gayet büyük ve muntazam yıldızlardan, tâ denizlerin dibinde bulunan gayet küçücük ve intizamla iaşe edilen balıklara kadar herşeye yetişen ve hükmeden rahmetinin ve hâkimiyetinin hadsiz genişliklerine delalet.. ve intizamatıyla ve faideleriyle ve hikmetleriyle ve mizan ve mevzuniyetleriyle, senin herşeye muhit ilmine ve herşeye şamil hikmetine işaret ederler. Ve senin bu misafirhane-i dünyada yolcular için böyle rahmet havuzların bulunması ve insanın seyr ü seyahatına ve gemisine ve istifadesine müsahhar olması işaret eder ki; yolda yapılmış bir handa, bir gece misafirlerine bu kadar deniz hediyeleriyle ikram eden zât, elbette makarr-ı saltanat-ı ebediyesinde öyle ebedî rahmet denizleri bulundurmuş ki, bunlar onların fâni ve küçük nümuneleridirler.

İşte denizlerin böyle gayet hârika bir tarzda arzın etrafında vaziyet-i acibesiyle bulunması ve denizlerin mahlukatı dahi, gayet muntazam idare ve terbiye edilmesi bilbedahe gösterir ki; yalnız senin kuvvetin ve kudretin ile ve senin irade ve tedbirin ile, senin mülkünde, senin emrine müsahhardırlar. Ve lisan-ı halleriyle Hâlıkını takdis edip "Allahü Ekber" derler.

Ey dağları zemin sefinesine hazineli direkler yapan Kadîr-i Zülcelal!

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle ve Kur'an-ı Hakîminin dersiyle anladım ki, nasıl denizler acaibleriyle seni tanıyorlar ve tanıttırıyorlar.. öyle de: **Dağlar** dahi, zelzele tesiratından zeminin sükûnetine ve içindeki dâhilî inkılabat fırtınalarından sükûtuna ve denizlerin istilasından kurtulmasına ve havanın gazat-ı muzırradan tasfiyesine ve suyun muhafaza ve iddiharlarına ve zîhayatlara lâzım olan madenlerin hazinedarlığına ettiği hizmetleriyle ve hikmetleriyle seni tanıyorlar ve tanıttırıyorlar.

Evet dağlardaki taşların enva'ından ve muhtelif hastalıklara ilâç olan maddelerin aksamından ve zîhayata, hususan insanlara çok lâzım ve çok mütenevvi olan madeniyatın ecnasından ve dağları, sahraları çiçekleriyle süslendiren ve meyveleriyle şenlendiren nebatatın esnafından hiçbirisi yoktur ki; tesadüfe havalesi mümkün olmayan hikmetleriyle, intizamıyla, hüsn-ü hilkatiyle, faideleriyle.. hususan madeniyatın tuz, limontuzu, sulfato ve şap gibi sureten birbirine benzemekle beraber tadlarının şiddet-i muhalefetiyle.. ve bilhâssa nebatatın basit bir topraktan çeşit çeşit enva'larıyla, ayrı ayrı çiçek ve meyveleriyle, nihayetsiz Kadîr nihayetsiz Hakîm, nihayetsiz Rahîm ve Kerim bir Sâni'in vücub-u vücuduna bedahetle şehadet ettikleri gibi; heyet-i mecmuasındaki vahdet-i idare ve vahdet-i tedbir ve menşe' ve mesken ve hilkat ve san'atça beraberlik ve birlik ve ucuzluk ve kolaylık ve çokluk ve

yapılmakta çabukluk noktalarından, o Sâni'in vahdetine ve ehadiyetine şehadet ederler.

Hem nasılki dağların yüzünde ve karnındaki masnu'lar, zeminin her tarafında, herbir nevi aynı zamanda, aynı tarzda, yanlışsız, gayet mükemmel ve çabuk yapılmaları ve bir iş bir işe mani olmadan, sair neviler ile beraber karışık iken, karıştırmaksızın icadları; senin rububiyetinin haşmetine ve hiçbir şey ona ağır gelmeyen kudretinin azametine delalet eder; öyle de: Zeminin yüzündeki bütün zîhayat mahlukların hadsiz hacetlerini, hattâ mütenevvi hastalıklarını, hattâ muhtelif zevklerini ve ayrı ayrı iştihalarını tatmin edecek bir surette, dağların yüzlerini ve içlerini muntazam eşcar ve nebatat ve madeniyatla doldurmak ve muhtaçlara teshir etmek cihetiyle, senin rahmetinin hadsiz genişliğine ve hâkimiyetinin nihayetsiz vüs'atine delalet.. ve toprak tabakatı içinde, gizli ve karanlık ve karışık bulunduğu halde; bilerek, görerek, şaşırmayarak, intizamla, hacetlere göre ihzar edilmeleriyle, senin herşeye taalluk eden ilminin ihatasına ve herbir şeyi tanzim eden hikmetinin bütün eşyaya şümulüne ve ilâçların ihzaratı ve madenî maddelerin iddiharatıyla rububiyetinin rahîmane ve kerimane olan tedabirinin mehasinine ve inayetinin ihtiyatlı letaifine pek zahir bir surette işaret ve delalet ederler.

Hem bu dünya hanında misafir yolcular için, koca dağları levazımatlarına ve istikbaldeki ihtiyaçlarına muntazam ihtiyat deposu ve cihazat anbarı ve hayata lüzumu olan çok definelerin mükemmel mahzeni olmak cihetinde işaret, belki delalet, belki şehadet eder ki; bu kadar kerim ve misafirperver ve bu kadar hakîm ve şefkatperver ve bu kadar kadîr ve rububiyetperver bir Sâni'in, elbette ve herhalde, çok sevdiği o misafirleri için, ebedî bir âlemde, ebedî ihsanatının ebedî hazineleri vardır. Buradaki dağlara bedel, orada yıldızlar o vazifeyi görürler.

Ey Kādir-i Külli Şey!

Dağlar ve içindeki mahluklar senin mülkünde ve senin kuvvet ve kudretinle ve ilim ve hikmetinle müsahhar ve

müdahhardırlar. Onları bu tarzda tavzif ve teshir eden Hâlıkını takdis ve tesbih ederler.

Ey Hâlık-ı Rahman ve ey Rabb-i Rahîm!

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle ve Kur'an-ı Hakîminin dersiyle anladım: Nasılki sema ve feza ve arz ve deniz ve dağ, müştemilât ve mahluklarıyla beraber seni tanıyorlar ve tanıttırıyorlar.. öyle de: Zemindeki bütün **ağaç** ve **nebatat**, yaprakları ve çiçekleri ve meyveleriyle, seni bedahet derecesinde tanıttırıyorlar ve tanıyorlar. Ve umum eşcarın ve nebatatın cezbedarane hareket-i zikriyede bulunan yapraklarından ve zînetleriyle Sâni'inin isimlerini tavsif ve tarif eden çiçeklerinden ve letafet ve cilve-i merhametinden tebessüm eden meyvelerinden herbirisi, tesadüfe havalesi hiçbir cihet-i imkânı olmayan hârika san'at içindeki nizam ve nizam içindeki mizan ve mizan içindeki zînet ve zînet içindeki nakışlar ve nakışlar içindeki güzel ve ayrı ayrı kokular ve kokular içindeki meyvelerin muhtelif tatlarıyla, nihayetsiz Rahîm ve Kerim bir Sâni'in vücub-u vücuduna bedahet derecesinde şehadet ettikleri gibi, heyet-i mecmuasıyla, bütün zemin yüzünde birlik ve beraberlik, birbirine benzemeklik ve sikke-i hilkatte müşabehet ve tedbir ve idarede münasebet ve onlara taalluk eden icad fiilleri ve Rabbanî isimlerde muvafakat ve o yüzbin enva'ın hadsiz efradlarını birbiri içinde şaşırmayarak birden idareleri gibi noktalarıyla, o Vâcib-ül Vücud Sâni'in bilbedahe vahdetine ve ehadiyetine şehadet ederler.

Hem nasılki onlar senin vücub-u vücuduna ve vahdetine şehadet ediyorlar.. öyle de; rûy-i zeminde dört yüz bin milletlerden teşekkül eden zîhayat ordusundaki hadsiz efradın yüzbinler tarzda iaşe ve idareleri; şaşırmayarak, karıştırmayarak mükemmel yapılmasıyla, senin rububiyetinin vahdaniyetteki haşmetine ve bir baharı bir çiçek kadar kolay icad eden kudretinin azametine ve herşeye taallukuna delalet ettikleri gibi; koca zeminin her tarafında, hadsiz hayvanatına ve insanlara, hadsiz taamların

çeşit çeşit aksamını ihzar eden rahmetinin hadsiz genişliğine.. ve o hadsiz işler ve in'amlar ve idareler ve iaşeler ve icraatlar kemal-i intizamla cereyanları ve herşey hattâ zerreler o emirlere ve icraata itaat ve müsahhariyetleriyle, hâkimiyetinin hadsiz vüs'atine kat'î delalet etmekle beraber; o ağaçların ve nebatların ve herbir yaprak ve çiçek ve meyve ve kök ve dal ve budak gibi herbirisinin herbir şeyini, herbir işini bilerek, görerek, faidelere, maslahatlara, hikmetlere göre yapılmakla, senin ilminin her şeye ihatasına ve hikmetinin herşeye şümulüne pek zahir bir surette delalet ve hadsiz parmaklarıyla işaret ederler. Ve senin gayet kemaldeki cemal-i san'atına ve nihayet cemaldeki kemal-i nimetine hadsiz dilleriyle sena ve medhederler.

Hem bu muvakkat handa ve fâni misafirhanede ve kısa bir zamanda ve az bir ömürde, eşcar ve nebatatın elleriyle, bu kadar kıymetdar ihsanlar ve nimetler ve bu kadar fevkalâde masraflar ve ikramlar işaret belki şehadet eder ki: Misafirlerine burada böyle merhametler yapan kudretli, keremkâr Zât-ı Rahîm, bütün ettiği masrafı ve ihsanı, kendini sevdirmek ve tanıttırmak neticesinin aksiyle, yani bütün mahlukat tarafından "Bize tattırdı, fakat yedirmeden bizi i'dam etti" dememek ve dedirmemek ve saltanat-ı uluhiyetini ıskat etmemek ve nihayetsiz rahmetini inkâr etmemek ve ettirmemek ve bütün müştak dostlarını mahrumiyet cihetinde düşmanlara çevirmemek noktalarından, elbette ve her halde ebedî bir âlemde, ebedî bir memlekette, ebedî bırakacağı abdlerine, ebedî rahmet hazinelerinden, ebedî Cennetlerinde, ebedî ve Cennet'e lâyık bir surette meyvedar eşcar ve çiçekli nebatlar ihzar etmiştir. Buradakiler ise, müşterilere göstermek için nümunelerdir.

Hem ağaçlar ve nebatlar, umumen yaprak ve çiçek ve meyvelerinin kelimeleriyle seni takdis ve tesbih ve tahmid ettikleri gibi, o kelimelerden herbirisi dahi ayrıca seni takdis eder. Hususan meyvelerin bedî' bir surette, etleri çok

muhtelif, san'atları çok acib, çekirdekleri çok hârika olarak yapılarak o yemek tablalarını ağaçların ellerine verip ve nebatların başlarına koyarak zîhayat misafirlerine göndermek cihetinde, lisan-ı hal olan tesbihatları, zuhurca lisan-ı kal derecesine çıkar. Bütün onlar senin mülkünde, senin kuvvet ve kudretinle, senin irade ve ihsanatınla, senin rahmet ve hikmetinle müsahhardırlar ve senin herbir emrine muti'dirler.

Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey kibriya-yı azametinden tesettür etmiş olan Sâni'-i Hakîm ve Hâlık-ı Rahîm!

Bütün eşcar ve nebatatın, bütün yaprak ve çiçek ve meyvelerin dilleriyle ve adediyle; seni kusurdan, aczden, şerikten takdis ederek hamd ü sena ederim.

Ey Fâtır-ı Kadîr! Ey Müdebbir-i Hakîm!

Ey Mürebbi-i Rahîm! Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle ve Kur'an-ı Hakîm'in dersiyle anladım ve iman ettim ki; nasıl nebatat ve eşcar seni tanıyorlar, senin sıfât-ı kudsiyeni ve esma-i hüsnanı bildiriyorlar.. öyle de: Zîhayatlardan ruhlu kısmı olan insan ve hayvanattan hiçbirisi yoktur ki; cisminde gayet muntazam saatler gibi işleyen ve işlettirilen dâhilî ve haricî a'zâlarıyla ve bedeninde gayet ince bir nizam ve gayet hassas bir mizan ve gayet mühim faideler ile yerleştirilen âlât ve duygularıyla ve cesedinde gayet san'atlı bir yapılış ve gayet hikmetli bir tefriş ve gayet dikkatli bir müvazene içinde konulan cihazat-ı bedeniyesiyle, senin vücub-u vücuduna ve sıfatlarının tahakkukuna şehadet etmesin. Çünki bu kadar basîrane nazik san'at ve şuurkârane ince hikmet ve müdebbirane tam müvazeneye, elbette kör kuvvet ve şuursuz tabiat ve serseri tesadüf karışamazlar ve onların işi olamaz ve mümkün değildir. Ve kendi kendine teşekkül edip öyle olması ise, yüz derece muhal içinde muhaldir. Çünki o halde herbir zerresi; herbir şeyini ve cesedinin teşekkülünü, belki dünyada alâkadar olduğu herşeyini bilecek, görecek, yapabilecek âdeta ilah gibi ihatalı bir ilmi ve kudreti

bulunacak. Sonra teşkil-i cesed ona havale edilir ve kendi kendine oluyor denilebilir.

Ve heyet-i mecmuasındaki vahdet-i tedbir ve vahdet-i idare ve vahdet-i nev'iye ve vahdet-i cinsiye ve umumun yüzlerinde göz, kulak, ağız gibi noktalarda ittifak cihetinde müşahede edilen sikke-i fıtratta birlik ve herbir nev'in efradı sîmalarında görülen sikke-i hikmette ittihad ve iaşede ve icadda beraberlik ve birbirinin içinde bulunmak gibi keyfiyetlerinden hiçbirisi yoktur ki, senin vahdetine kat'î şehadette bulunmasın! Ve herbir ferdinde, kâinata bakan bütün isimlerin cilveleri bulunmakla, vâhidiyet içinde senin ehadiyetine işareti olmasın.

Hem nasılki insan ile beraber hayvanatın, zeminin bütün yüzünde yayılan yüzbin enva'ı, muntazam bir ordu gibi teçhiz ve talimat ve itaat ve müsahhariyetle ve en küçükten tâ en büyüğe kadar, rububiyetin emirleri intizamla cereyanlarıyla o rububiyetinin derece-i haşmetine ve gayet çoklukla beraber gayet kıymetli ve gayet mükemmel olmakla beraber gayet çabuk yapılmaları ve gayet san'atlı olmakla beraber gayet kolay yapılışlarıyla kudretinin derece-i azametine delalet ettikleri gibi; şarktan garba, şimalden cenuba kadar yayılan mikroptan tâ gergedana kadar, en küçücük sinekten tâ en büyük kuşa kadar bütün onların rızıklarını yetiştiren rahmetinin hadsiz vüs'atine ve herbiri emirber nefer gibi vazife-i fıtriyesini yapmak ve zemin yüzü her baharda, güz mevsiminde terhis edilenler yerinde yeniden taht-ı silâha alınmış bir orduya ordugâh olmak cihetiyle, hâkimiyetinin nihayetsiz genişliğine kat'î delalet ederler. Hem nasılki hayvanattan herbirisi, kâinatın bir küçük nüshası ve bir misal-i musaggarı hükmünde gayet derin bir ilim ve gayet dakik bir hikmetle, karışık eczaları karıştırmayarak ve bütün hayvanların ayrı ayrı suretlerini şaşırmayarak, hatasız, sehivsiz, noksansız yapılmalarıyla, ilminin herşeye ihatasına ve hikmetinin herşeye şümulüne, adedlerince işaretler ederler; öyle de: Herbiri birer mu'cize-i san'at ve birer hârika-i hikmet olacak kadar

san’atlı ve güzel yapılmasıyla, çok sevdiğin ve teşhirini istediğin san’at-ı Rabbaniyenin kemal-i hüsnüne ve gayet derecede güzelliğine işaret ve herbirisi, hususan yavrular gayet nazdar, nazenin bir surette beslenmeleriyle ve heveslerinin ve arzularının tatmini cihetiyle, senin inayetinin gayet şirin cemaline hadsiz işaretler ederler.

Ey Rahmanürrahîm! Ey Sadık-ul Va’d-il Emin! Ey Mâlik-i Yevmiddin!

Senin Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmının talimiyle ve Kur’an-ı Hakîminin irşadıyla anladım ki: Madem kâinatın en müntehab neticesi hayattır.. ve hayatın en müntehab hülâsası ruhtur.. ve zîruhun en müntehab kısmı zîşuurdur.. ve zîşuurun en câmii insandır.. ve bütün kâinat ise, hayata müsahhardır ve onun için çalışıyor.. ve zîhayatlar, zîruhlara müsahhardır, onlar için dünyaya gönderiliyorlar.. ve zîruhlar, insanlara müsahhardır, onlara yardım ediyorlar.. ve insanlar fıtraten Hâlıkını pek ciddî severler ve Hâlıkları onları hem sever, hem kendini onlara her vesile ile sevdirir.. ve insanın istidadı ve cihazat-ı maneviyesi, başka bir bâki âleme ve ebedî bir hayata bakıyor.. ve insanın kalbi ve şuuru, bütün kuvvetiyle beka istiyor.. ve lisanı, hadsiz dualarıyla beka için Hâlıkına yalvarıyor; elbette ve herhalde, o çok seven ve sevilen ve mahbub ve muhib olan insanları dirilmemek üzere öldürmekle, ebedî bir muhabbet için yaradılmış iken, ebedî bir adavetle gücendirmek olamaz ve kabil değildir. Belki başka bir ebedî âlemde mes’udane yaşaması hikmetiyle, bu dünyada çalışmak ve onu kazanmak için gönderilmiştir. Ve insana tecelli eden isimlerin, bu fâni ve kısa hayattaki cilveleriyle âlem-i bekada onların âyinesi olan insanların, ebedî cilvelerine mazhar olacaklarına işaret ederler.

Evet, ebedînin sadık dostu, ebedî olacak. Ve Bâki’nin âyine-i zîşuuru, bâki olmak lâzım gelir.

Hayvanların ruhları bâki kalacağını ve Hüdhüd-ü Süleymanî (A.S.) ve Neml’i ve Naka-i Sâlih (A.S.) ve Kelb-i Ashab-ı Kehf gibi bazı efrad-ı mahsusa; hem ruhu, hem

cesediyle bâki âleme gideceği ve herbir nev'in arasıra istimal için bir tek cesedi bulunacağı rivayet-i sahihadan anlaşılmakla beraber; hikmet ve hakikat, hem rahmet ve rububiyet öyle iktiza ederler.

Ey Kādir-i Kayyum!

Bütün zîhayat, zîruh, zîşuur senin mülkünde, yalnız senin kuvvet ve kudretinle ve ancak senin irade ve tedbirinle ve rahmet ve hikmetinle, rububiyetinin emirlerine teshir ve fıtrî vazifelerle tavzif edilmişler. Ve bir kısmı, insanın kuvveti ve galebesi için değil, belki fıtraten insanın za'fı ve aczi için, rahmet tarafından ona müsahhar olmuşlar. Ve lisan-ı hal ve lisan-ı kal ile Sâni'lerini ve Mabudlarını kusurdan, şerikten takdis ve nimetlerine şükür ve hamd ederek, herbiri ibadet-i mahsusasını yapıyorlar.

Ey şiddet-i zuhurundan gizlenmiş ve ey azamet-i kibriyasından perdelenmiş olan Zât-ı Akdes!

Bütün zîruhların tesbihatıyla seni takdis etmek niyet edip سُبْحَانَكَ يَا مَنْ جَعَلَ مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ diyorum.

Ya Rabb-el Âlemîn! Ya İlahe-l Evvelîne Ve-l Âhirîn! Ya Rabb-es Semavat-ı Ve-l Aradîn!

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın talimiyle ve Kur'an-ı Hakîm'in dersiyle anladım ve iman ettim ki: Nasıl sema, feza, arz, berr ve bahr, şecer, nebat, hayvan; efradıyla, eczasıyla, zerratıyla seni biliyorlar, tanıyorlar ve varlığına ve birliğine şehadet ve delalet ve işaret ediyorlar; öyle de: Kâinatın hülâsası olan zîhayat ve zîhayatın hülâsası olan insan ve insanın hülâsası olan **enbiya, evliya, asfiyanın hülâsası olan kalblerinin ve akıllarının** müşahedat ve keşfiyat ve ilhamat ve istihracatıyla, yüzer icma' ve yüzer tevatür kuvvetinde bir kat'iyyetle senin vücub-u vücuduna ve senin vahdaniyet ve ehadiyetine şehadet edip, ihbar ediyorlar. Mu'cizat ve keramat ve yakînî bürhanlarıyla, haberlerini isbat ediyorlar.

Evet kalblerde, perde-i gaybda ihtar edici bir zâta bakan hiçbir hatırat-ı gaybiye; ve ilham edici bir zâta baktıran hiçbir ilhamat-ı sadıka; ve hakkalyakîn suretinde sıfât-ı

kudsiye ve esma-i hüsnanı keşfeden hiçbir itikad-ı yakîne; ve enbiya ve evliyada bir Vâcib-ül Vücud'un envârını aynelyakîn ile müşahede eden hiçbir nurani kalb; ve asfiya ve sıddıkînde, bir Hâlık-ı Külli Şey'in âyât-ı vücubunu ve berahin-i vahdetini ilmelyakîn ile tasdik eden, isbat eden hiçbir münevver akıl yoktur ki, senin vücub-u vücuduna ve sıfât-ı kudsiyene ve senin vahdetine ve ehadiyetine ve esma-i hüsnana şehadet etmesin, delaleti bulunmasın ve işareti olmasın. Ve bilhâssa bütün enbiya ve evliya ve asfiya ve sıddıkînin imamı ve reisi ve hülâsası olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ihbarını tasdik eden hiçbir mu'cizat-ı bahiresi ve hakkaniyetini gösteren hiçbir hakikat-ı âliyesi ve bütün mukaddes ve hakikatlı kitabların hülâsat-ül hülâsası olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın hiçbir âyet-i tevhidiye-i katıası ve mesail-i imaniyeden hiçbir mes'ele-i kudsiyesi yoktur ki, senin vücub-u vücuduna ve kudsî sıfatlarına ve senin vahdetine ve ehadiyetine ve esma ve sıfâtına şehadet etmesin ve delaleti olmasın ve işareti bulunmasın!..

Hem nasılki bütün o yüzbinler muhbir-i sadıklar, mu'cizatlarına ve keramatlarına ve hüccetlerine istinad ederek, senin varlığına ve birliğine şehadet ederler; öyle de: Herşeye muhit olan Arş-ı A'zam'ın külliyat-ı umûrunu idareden, tâ kalbin gayet gizli ve cüz'î hatıratını ve arzularını ve dualarını bilmek ve işitmek ve idare etmeye kadar cereyan eden rububiyetinin derece-i haşmetini.. ve gözümüz önünde hadsiz muhtelif eşyayı birden icad eden, hiçbir fiil bir fiile, bir iş bir işe mani olmadan, en büyük bir şeyi en küçük bir sinek gibi kolayca yapan kudretinin derece-i azametini icma' ile, ittifak ile ilân ve ihbar ve isbat ediyorlar.

Hem nasılki bu kâinatı zîruha, hususan insana mükemmel bir saray hükmüne getiren ve cenneti ve saadet-i ebediyeyi cinn ve inse ihzar eden ve en küçük bir zîhayatı unutmayan ve en âciz bir kalbin tatminine ve taltifine çalışan rahmetinin hadsiz genişliğini.. ve zerrattan tâ

seyyarata kadar bütün enva'-ı mahlukatı emirlerine itaat ettiren ve teshir ve tavzif eden hâkimiyetinin nihayetsiz vüs'atini haber vererek, mu'cizat ve hüccetleriyle isbat ederler; öyle de: Kâinatı, eczaları adedince risaleler içinde bulunan bir kitab-ı kebir hükmüne getiren ve Levh-i Mahfuz'un defterleri olan İmam-ı Mübin ve Kitab-ı Mübin'de bütün mevcudatın bütün sergüzeştlerini kaydedip yazan ve umum çekirdeklerde umum ağaçlarının fihristelerini ve proğramlarını ve zîşuurun başlarında bütün kuvve-i hâfızalarda, sahiblerinin tarihçe-i hayatlarını yanlışsız, muntazaman yazdıran ilminin herşeye ihatasına; ve herbir mevcuda çok hikmetleri takan, hattâ herbir ağaçta meyveleri sayısınca neticeleri verdiren; ve herbir zîhayatta a'zâları, belki eczaları ve hüceyratları adedince maslahatları takib eden; hattâ insanın lisanını çok vazifelerde tavzif etmekle beraber, taamların tatları adedince zevkî olan mizancıklar ile teçhiz ettiren hikmet-i kudsiyenin herbir şeye şümulüne; hem bu dünyada nümuneleri görülen celalî ve cemalî isimlerinin tecellileri daha parlak bir surette ebed-ül âbâdda devam edeceğine ve bu fâni âlemde nümuneleri müşahede edilen ihsanatının daha şaşaalı bir surette Dâr-ı Saadette istimrarına ve bekasına ve bu dünyada onları gören müştakların ebedde dahi refakatlarına ve beraber bulunmalarına bil'icma', bil'ittifak şehadet ve delalet ve işaret ederler.

Hem yüzer mu'cizat-ı bahiresine ve âyât-ı katıasına istinaden, başta Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ve Kur'an-ı Hakîm'in olarak, bütün ervah-ı neyyire ashabı olan enbiyalar ve kulûb-u nuraniye aktabı olan evliyalar ve ukûl-ü münevvere erbabı olan asfiyalar; bütün suhuf ve kütüb-ü mukaddesede, senin çok tekrar ile ettiğin va'dlerine ve tehdidlerine istinaden ve senin kudret ve rahmet ve inayet ve hikmet ve celal ve cemalin gibi kudsî sıfatlarına ve şe'nlerine ve izzet-i celaline ve saltanat-ı rububiyetine itimaden ve keşfiyat ve müşahedat ve ilmelyakîn itikadlarıyla, saadet-i ebediyeyi cinn ve inse müjdeliyorlar.

Ve ehl-i dalalet için Cehennem bulunduğunu haber verip ilân ediyorlar ve iman edip şehadet ediyorlar.

Ey Kadîr-i Hakîm! Ey Rahman-ı Rahîm! Ey Sadık-ul Va'd-il Kerim! Ey izzet ve azamet ve celal sahibi Kahhar-ı Zülcelal!

Bu kadar sadık dostlarını ve bu kadar va'dlerini ve bu kadar sıfât ve şuunatını tekzib edip, saltanat-ı rububiyetinin kat'î mukteziyatını ve sevdiğin ve onlar dahi seni tasdik ve itaatle kendilerini sana sevdiren hadsiz makbul ibadının hadsiz dualarını ve davalarını reddederek, küfür ve isyan ile ve seni va'dinde tekzib etmekle, senin azamet-i kibriyana dokunan ve izzet-i celaline dokunduran ve uluhiyetinin haysiyetine ilişen ve şefkat-i rububiyetini müteessir eden ehl-i dalalet ve ehl-i küfrü, haşrin inkârında tasdik etmekten yüzbin derece mukaddessin ve hadsiz derece münezzeh ve âlîsin! Böyle nihayetsiz bir zulümden, bir çirkinlikten senin nihayetsiz adaletini ve cemalini ve rahmetini takdis ediyorum! سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا âyetini, vücudumun bütün zerratı adedince söylemek istiyorum! Belki senin o sadık elçilerin ve doğru dellâl-ı saltanatın hakkalyakîn, aynelyakîn, ilmelyakîn suretinde senin uhrevî rahmet hazinelerine ve âlem-i bekada ihsanatının definelerine ve dâr-ı saadette tamamıyla zuhur eden güzel isimlerinin hârika güzel cilvelerine şehadet, işaret, beşaret ederler. Ve bütün hakikatların mercii ve güneşi ve hâmisi olan "Hak" isminin en büyük bir şuaı, bu hakikat-ı ekber-i haşriye olduğunu iman ederek, senin ibadına ders veriyorlar.

Ey Rabb-ül Enbiya Ve-s Sıddıkîn!

Bütün onlar senin mülkünde, senin emrin ve kudretin ile, senin irade ve tedbirin ile, senin ilmin ve hikmetin ile müsahhar ve muvazzaftırlar. Takdis, tekbir, tahmid, tehlil ile Küre-i Arz'ı bir zikirhane-i a'zam, bu kâinatı bir mescid-i ekber hükmünde göstermişler.

Ya Rabbî ve ya Rabb-es Semavatı Ve-l Aradîn! Ya Hâlıkî ve ya Hâlık-ı Külli Şey!

Gökleri yıldızlarıyla, zemini müştemilatıyla ve bütün mahlukatı bütün keyfiyatıyla teshir eden kudretinin ve iradetinin ve hikmetinin ve hâkimiyetinin ve rahmetinin hakkı için, nefsimi bana müsahhar eyle! Ve matlubumu bana müsahhar kıl! Kur'ana ve imana hizmet için, insanların kalblerini Risale-i Nur'a müsahhar yap! Ve bana ve ihvanıma, iman-ı kâmil ve hüsn-ü hâtime ver. Hazret-i Musa Aleyhisselâm'a denizi ve Hazret-i İbrahim Aleyhisselâm'a ateşi ve Hazret-i Davud Aleyhisselâm'a dağı, demiri ve Hazret-i Süleyman Aleyhisselâm'a cinni ve insi ve Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'a Şems ve Kamer'i teshir ettiğin gibi, Risale-i Nur'a kalbleri ve akılları müsahhar kıl!.. Ve beni ve Risale-i Nur talebelerini, nefis ve şeytanın şerrinden ve kabir azabından ve Cehennem ateşinden muhafaza eyle ve Cennet-ül Firdevs'te mes'ud kıl! Âmîn, âmîn, âmîn!..

سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا اِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
وَ آخِرُ دَعْوَيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

* * *

Kur'andan ve münacat-ı Nebeviye olan Cevşen-ül Kebir'den aldığım bu dersimi, bir ibadet-i tefekküriye olarak, Rabb-ı Rahîmimin dergâhına arzetmekte kusur etmişsem, kusurumun afvı için Kur'anı ve Cevşen-ül Kebir'i şefaatçı ederek rahmetinden afvımı niyaz ediyorum.

Said Nursî

* * *

ONİKİNCİ NOTA

Ey Rabb-i Rahîm'im ve ey Hâlık-ı Kerim'im! Benim sû'-i ihtiyarımla ömrüm ve gençliğim zayi' olup gitti. Ve o ömür ve gençliğin meyvelerinden elimde kalan, elem verici günahlar, zillet verici elemler, dalalet verici vesveseler kalmıştır. Ve bu ağır yük ve hastalıklı kalb ve hacaletli yüzümle kabre yakınlaşıyorum. Bilmüşahede göre göre gayet sür'atle, sağa ve sola inhiraf etmeyerek, ihtiyarsız bir tarzda, vefat eden ahbab ve akran ve akaribim gibi kabir kapısına yanaşıyorum. O kabir, bu dâr-ı fâniden firak-ı ebedî ile ebed-ül âbâd yolunda kurulmuş, açılmış evvelki menzil ve birinci kapıdır.

Ve bu bağlandığım ve meftun olduğum şu dâr-ı dünya da, kat'î bir yakîn ile anladım ki; hêliktir gider ve fânidir ölür. Ve bilmüşahede içindeki mevcudat dahi, birbiri arkasından kafile kafile göçüp gider, kaybolur. Hususan benim gibi nefs-i emmareyi taşıyanlara şu dünya çok gaddardır, mekkârdır. Bir lezzet verse, bin elem takar çektirir. Bir üzüm yedirse, yüz tokat vurur.

Ey Rabb-i Rahîm'im ve ey Hâlık-ı Kerim'im! كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ sırrıyla ben şimdiden görüyorum ki: Yakın bir zamanda ben kefenimi giydim, tabutuma bindim, dostlarımla veda eyledim. Kabrime teveccüh edip giderken, senin dergâh-ı rahmetinde, cenazemin lisan-ı haliyle, ruhumun lisan-ı kāliyle bağırarak derim: El-Eman el-Eman! Yâ Hannan! Yâ Mennan! Beni günahlarımın hacaletinden kurtar!

İşte kabrimin başına ulaştım, boynuma kefenimi takıp kabrimin başında uzanan cismimin üzerine durdum. Başımı dergâh-ı rahmetine kaldırıp bütün kuvvetimle feryad edip nida ediyorum: **El-Eman el-Eman! Yâ Hannan! Yâ**

Mennan! Beni günahlarımın ağır yüklerinden halas eyle!

İşte kabrime girdim, kefenime sarıldım. Teşyi'ciler beni bırakıp gittiler. Senin afv ü rahmetini intizar ediyorum. Ve bilmüşahede gördüm ki: ***Senden başka melce' ve mence' yok. Günahların çirkin yüzünden ve masiyetin vahşi şeklinden ve o mekânın darlığından bütün kuvvetimle nida edip diyorum: El-Eman, el-Eman! Yâ Rahman! Yâ Hannan! Yâ Mennan! Yâ Deyyan! Beni çirkin günahlarımın arkadaşlıklarından kurtar, yerimi genişlettir. İlahî! Senin rahmetin melceimdir ve Rahmeten lil-Âlemîn olan Habib'in senin rahmetine yetişmek için vesilemdir. Senden şekva değil, belki nefsimi ve halimi sana şekva ediyorum.***

Ey Hâlık-ı Kerim'im ve ey Rabb-ı Rahîm'im! Senin Said ismindeki mahlukun ve masnuun ve abdin hem âsi, hem âciz, hem gafil, hem cahil, hem alîl, hem zelil, hem müsi', hem müsinn, hem şakî, hem seyyidinden kaçmış bir köle olduğu halde, kırk sene sonra nedamet edip senin dergâhına avdet etmek istiyor. Senin rahmetine iltica ediyor. Hadsiz günah ve hatiatlarını itiraf ediyor. Evham ve türlü türlü illetlerle mübtela olmuş. Sana tazarru' ve niyaz eder. **Eğer kemal-i rahmetinle onu kabul etsen, mağfiret edip rahmet etsen; zâten o senin şânındır. Çünki Erhamürrâhimîn'sin. Eğer kabul etmezsen, senin kapından başka hangi kapıya gideyim? Hangi kapı var? Senden başka Rab yok ki, dergâhına gidilsin. Senden başka hak Mabud yoktur ki, ona iltica edilsin!..**

لاَ اِلَهَ اِلاَّ اَنْتَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ آخِرُ الْكَلاَمِ فِى الدُّنْيَا وَ اَوَّلُ الْكَلاَمِ فِى الْآخِرَةِ وَ فِى الْقَبْرِ اَشْهَدُ اَنْ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللّهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

* * *

[Yirmibeş sene evvel Ramazanda ikindiden sonra Şeyh-i Geylanî'nin (K.S.) Esma-i Hüsna manzumesini okudum. Bana bir arzu geldi ki, esma-i hüsna ile bir münacat yazayım. Fakat o vakit bu kadar yazıldı. O kudsî üstadımın mübarek Münacat-ı Esmaiyesine bir nazire yapmak istedim. Heyhat!. Nazma istidadım yok. Yapamadım, noksan kaldı. Bu münacat, Otuzüçüncü Söz'ün Otuzüçüncü Mektub'u olan Pencereler Risalesine ilhak edilmişti. Makam münasebetiyle buraya alındı.]

هُوَ الْبَاقِى
حَكِيمُ الْقَضَايَا نَحْنُ فِى قَبْضِ حُكْمِهِ ❊ هُوَ الْحَكَمُ الْعَدْلُ لَهُ الْاَرْضُ وَ السَّمَاءُ
عَلِيمُ الْخَفَايَا وَ الْغُيُوبِ فِى مُلْكِهِ ❊ هُوَ الْقَادِرُ الْقَيُّومُ لَهُ الْعَرْشُ وَ الثَّرَاءُ
لَطِيفُ الْمَزَايَا وَ النُّقُوشِ فِى صُنْعِهِ ❊ هُوَ الْفَاطِرُ الْوَدُودُ لَهُ الْحُسْنُ وَ الْبَهَاءُ
جَلِيلُ الْمَرَايَا وَ الشُّؤُنِ فِى خَلْقِهِ ❊ هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ لَهُ الْعِزُّ وَ الْكِبْرِيَاءُ
بَدِيعُ الْبَرَايَا نَحْنُ مِنْ نَقْشِ صُنْعِهِ ❊ هُوَ الدَّائِمُ الْبَاقِى لَهُ الْمُلْكُ وَ الْبَقَاءُ
كَرِيمُ الْعَطَايَا نَحْنُ مِنْ رَكْبِ ضَيْفِهِ ❊ هُوَ الرَّزَّاقُ الْكَافِى لَهُ الْحَمْدُ وَ الثَّنَاءُ
جَمِيلُ الْهَدَايَا نَحْنُ مِنْ نَسْجِ عِلْمِهِ ❊ هُوَ الْخَالِقُ الْوَافِى لَهُ الْجُودُ وَ الْعَطَاءُ
سَمِيعُ الشَّكَايَا وَ الدُّعَاءِ لِخَلْقِهِ ❊ هُوَ الرَّاحِمُ الشَّافِى لَهُ الشُّكْرُ وَ الثَّنَاءُ
غَفُورُ الْخَطَايَا وَ الذُّنُوبِ لِعَبْدِهِ ❊ هُوَ الْغَفَّارُ الرَّحِيمُ لَهُ الْعَفْوُ وَ الرِّضَاءُ

Ey nefsim! Kalbim gibi ağla ve bağır ve de ki:
"Fâniyim, fâni olanı istemem.
Âcizim, âciz olanı istemem.
Ruhumu Rahman'a teslim eyledim, gayr istemem.
İsterim, fakat bir yâr-ı bâki isterim.
Zerreyim, fakat bir şems-i sermed isterim.
Hiç ender hiçim, fakat bu mevcudatı umumen isterim."

* * *

Evet şu mevcudat âyinelerdir. Fakat zulmet nura âyine olduğu gibi, hem karanlık ne derece şiddetli ise o derece nurun parlamasını gösterdiği gibi, çok cihetlerle zıddiyet noktasında âyinedarlık ederler. Meselâ: Nasılki mevcudat acziyle kudret-i Sâni'a âyinedarlık eder, fakrıyla gınasına âyinedar olur. Öyle de, fenasıyla bekasına âyinedarlık eder. Evet zeminin yüzü ve yüzündeki eşcarın kıştaki vaziyet-i fakiraneleri ve baharda şaşaa-paş olan servet ve gınaları gayet kat'î bir surette, bir Kadîr-i Mutlak ve Ganiyy-i Alelıtlak'ın kudret ve rahmetine âyinedarlık eder. Evet bütün mevcudat, güya lisan-ı hal ile, Veysel Karanî gibi şöyle münacat ederler; derler ki:

"Yâ İlahenâ! Rabbimiz sensin! Çünki biz abdiz. Nefsimizin terbiyesinden âciziz. Demek bizi terbiye eden sensin!.. Hem sensin Hâlık! Çünki biz mahlukuz, yapılıyoruz. Hem Rezzak sensin! Çünki biz rızka muhtacız, elimiz yetişmiyor. Demek bizi yapan ve rızkımızı veren sensin. Hem sensin Mâlik! Çünki biz memluküz. Bizden başkası bizde tasarruf ediyor. Demek mâlikimiz sensin. Hem sen Aziz'sin, izzet ve azamet sahibisin! Biz zilletimize bakıyoruz, üstümüzde bir izzet cilveleri var. Demek senin izzetinin âyinesiyiz. Hem sensin Ganiyy-i Mutlak! Çünki biz fakiriz. Fakrımızın eline yetişmediği bir gına veriliyor. Demek gani sensin, veren sensin. Hem sen Hayy-ı Bâki'sin! Çünki biz ölüyoruz. Ölmemizde ve dirilmemizde, bir daimî hayat verici cilvesini görüyoruz. Hem sen Bâki'sin! Çünki biz, fena ve zevalimizde senin devam ve bekanı görüyoruz. Hem cevab veren, atiyye veren sensin! Çünki biz umum mevcudat, kālî ve hâlî dillerimizle daimî bağırıp istiyoruz, niyaz edip yalvarıyoruz. Arzularımız yerlerine geliyor, maksudlarımız veriliyor. Demek bize cevab veren sensin. Ve hâkeza..."

Bütün mevcudatın, küllî ve cüz'î herbirisi birer Veysel Karanî gibi, bir münacat-ı maneviye suretinde bir âyinedarlıkları var. Acz ve fakr ve kusurlarıyla, kudret ve kemal-i İlahîyi ilân ediyorlar.

* * *

"Feyâ Rabbî, yâ Hâlıkî, yâ Mâlikî! Seni çağırmakta hüccetim hacetimdir. Sana yaptığım dualarda uddetim fâkatimdir. Vesilem fıkdan-ı hile ve fakrımdır. Hazinem aczimdir. Re's-ül malım, emellerimdir. Şefiim, Habibin Aleyhissalâtü Vesselâm ve rahmetindir.

Afveyle, mağfiret eyle ve merhamet eyle Yâ Allah Yâ Rahman Yâ Rahîm! Âmîn."...

* * *

"**Ey bizi nimetleriyle perverde eden sultanımız!** Bize gösterdiğin nümunelerin ve gölgelerin asıllarını, menba'larını göster. Ve bizi makarr-ı saltanatına celbet. Bizi bu çöllerde mahvettirme. Bizi huzuruna al. Bize merhamet et. Burada bize tattırdığın leziz nimetlerini orada yedir. Bizi zeval ve teb'îd ile tazib etme. Sana müştak ve müteşekkir şu muti' raiyetini başı boş bırakıp i'dam etme."

* * *

"Ya Rab! Kusurumuzu affet, bizi kendine kul kabul et. Emanetini kabzetmek zamanına kadar bizi emanette emin kıl. Âmin."

* * *